

Informatiegids 26/27

Associate degree

Pedagogisch Educatief Professional

Competent handelen:

Praktijkleren

Jaar 2 Semester 1

Inhoud

Inleiding.....	2
1. De module Praktijkleren	3
1.1 Opzet in semesters	3
1.2 Competent handelen: werken aan vaardigheden	5
1.3 Trainen van vaardigheden	5
1.4 Uitwerking van vaardigheden semester 3 en 4	6
1.5 De praktijkbegeleider	7
2. De start van praktijkleren.....	8
2.1 Eisen aan de praktijkplek.....	8
2.2 Teken en van de praktijkovereenkomst	8
2.3 Nulmeting invullen.....	8
2.4 Begeleiding vanuit de Hogeschool IPABO	8
2.5 Gesprek praktijkplek – Hogeschool IPABO.....	9
2.6 Praktijkbegeleidersbijeenkomst.....	9
3. Tijdens het semester	10
3.1 Werken aan je vaardigheden	10
3.2 Verzamelen van bewijsmaterialen	10
3.3 Formatieve beoordeling (halverwege).....	10
4. Aan het einde van het semester.....	11
4.1 Het criteriumgericht interview	11
4.2 Portfolio	11
Bijlage A. Body of Knowledge and Skills (BoKS 0-14 jaar).....	15
A. Oriëntatie op het pedagogisch educatieve veld.....	15
B. Basisrolontwikkeling: pedagogisch coach en kindmentor	15
C. Uitgebreide professionaliteit	16
D. Specialisatie Pedagogisch Specialist.....	17
E. Specialisatie Educatief Specialist.....	17
Bijlage B. Feedbackformulier praktijk jaar 2	19
Bijlage C. Leeruitkomsten Ad PEP	24
Leeruitkomst 1. Pedagogisch handelen	24
Leeruitkomst 2. Didactisch handelen	25
Leeruitkomst 3. Brede professionele identiteit	25
Leeruitkomst 4. Onderzoekend handelen	26
Bijlage D. Praktijkplekovereenkomst.....	27
Bijlage E. Opgave gewerkte uren Ad PEP	28
Bijlage F. Beoordeling Praktijkleren jaar 2 semester 1.....	29

Inleiding

Voor je ligt de informatiegids voor het derde semester van Praktijkleren, een belangrijke module in de opleiding Pedagogisch Educatief Professional. De module Praktijkleren is gericht op je functioneren in de praktijk. Jouw ontwikkeling in de vaardigheden die je nodig hebt als Pedagogisch Educatief Professional staat daarbij centraal.

Praktijkleren vormt een rode draad in de opleiding en staat gedurende beide studiejaren op het programma. Elk semester wordt deze module afgerond met een criterium gericht interview (CGI), dat is een mondeling gesprek waarin je wordt bevraagd op de aangeleverde bewijsmaterialen in je portfolio. Je toont hierin (de vooruitgang in) bepaalde vaardigheden op de praktijkplek aan.

Deze gids is voor zowel de voltijd- als de deeltijdstudent. We spreken in deze gids over *de praktijkplek*. Dit kan dus zowel een werkplek als een stageplek zijn.

Op je praktijkplek word je begeleid door de praktijkbegeleider. Vanuit de opleiding word je begeleid door een docent praktijkleren. Dat is ook je studieloopbaanbegeleider (slb'er).

In hoofdstuk 1 schetsen we de plaats van de module Praktijkleren binnen de opleiding tot Pedagogisch Educatief Professional en beschrijven we hoe de module Praktijkleren er precies uitziet. In hoofdstuk 2 vind je meer informatie over wat er bij de start van de module geregeld moet worden. Hoofdstuk 3 beschrijft wat je tijdens het semester doet en in hoofdstuk 4 wordt beschreven hoe het einde van het semester en de afronding van de module eruitziet. In de bijlagen vind je tenslotte een aantal belangrijke documenten die je nodig hebt bij de afronding van deze module.

Mocht je na het lezen van deze praktijkgids nog vragen hebben, neem dan gerust contact op met je docent praktijkleren.

1. De module Praktijkleren

De module praktijkleren vormt een belangrijk onderdeel van de opleiding tot Pedagogisch Educatief Professional. In deze module laat jij zien hoe jij functioneert in de praktijk.

1.1 Opzet in semesters

De opleiding telt vier onderwijssemesters: twee semesters in het eerste studiejaar en twee in het tweede jaar. Praktijkleren vormt onderdeel van elk semester. De semesters zijn elk weer onderverdeeld in twee onderwijsperiodes. Praktijkleren wordt aan het eind van elk semester afgerond.

In het tweede jaar heb je dus, net als in jaar 1, twee keer een moment dat je wordt beoordeeld. Dit is ook te zien in tabel 1, namelijk aan het eind van semester 3 en aan het eind van semester 4.

Tabel 1

Hogeschool IPABO: Associate degree Pedagogisch Educatief Professional - jaar 2

Jaar 2 • Afstudeerspecialisatie: Jonge kind specialist

Gericht op kinderen van nul tot zeven jaar

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Kennisbasis (24 EC)	 Ontwikkeling Jonge kind 1 (3 EC) TOETSVORM: Verslag	 Ontwikkeling Jonge kind 2 (6 EC) TOETSVORM: Verslag		
	 Samenwerken in een interdisciplinair team (3 EC) TOETSVORM: Presentatie	 Ouderbetrokkenheid (3 EC) TOETSVORM: Posterpresentatie	Keuzemodule (3 EC) TOETSVORM: Divers	Keuzemodule (3 EC) TOETSVORM: Divers
	 Pedagogisch beleid (3 EC) TOETSVORM: Groepsverslag	 Verbeterplan: voorbereiding (3 EC) TOETSVORM: Verslag	 Verbeterplan: uitvoering (9 EC) TOETSVORM: Verslag	
Competent handelen (30 EC)	 Praktijkleren (9 EC) TOETSVORM: CGI		 Praktijkleren (9 EC) TOETSVORM: CGI	
	 SLB (6 EC) TOETSVORM: Presentatie			
Persoonlijke professionaliteit (6 EC)				

Legenda: de gekleurde stippen in de tabel geven aan bij welk thema de module (het beste) past.

 Ontwikkelingsstimulering
 Begeleiden
 Speciale zorg
 Werken in een organisatie
 Praktijk
 Reflectie en eigen ontwikkeling

Hogeschool IPABO • Ad PEP • 2026

Jaar 2 • Afstudeerspecialisatie: Educatief specialist

Gericht op kinderen van vier tot veertien jaar

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Kennisbasis (24 EC)	Didactiek (6 EC)		Keuzemodule (3 EC)	Keuzemodule (3 EC)
	TOETSVORM: Verslag		TOETSVORM: Divers	TOETSVORM: Divers
	Effectief onderwijs en organisatie (3 EC)	Ondersteuningsbehoeftes (6 EC)		
Competent handelen (30 EC)	Samenwerken in een interdisciplinair team (3 EC)	Verbeterplan: voorbereiding (3 EC)	Verbeterplan: uitvoering (9 EC)	
	TOETSVORM: Presentatie	TOETSVORM: Verslag	TOETSVORM: Verslag	
	Praktijkleren (9 EC)		Praktijkleren (9 EC)	
Persoonlijke professionaliteit (6 EC)	SLB (6 EC)			
	TOETSVORM: Presentatie			

Legenda: de gekleurde stippen in de tabel geven aan bij welk thema de module (het beste) past.

Ontwikkelingsstimulering Begeleiden Speciale zorg Werken in een organisatie Praktijk Reflectie en eigen ontwikkeling

Hogeschool IPABO • Ad PEP • 2026

Jaar 2 • Afstudeerrichting: Specialist spel & sport

Gericht op kinderen van een tot veertien jaar

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Kennisbasis (24 EC)	Motoriek en beweging (3 EC)	Begeleiden van spel en sport (3 EC)		
	TOETSVORM: Vlog	TOETSVORM: Verslag		
	Actieve leefstijl (3 EC)	Creatief spelen (3 EC)	Keuzemodule (3 EC)	Keuzemodule (3 EC)
Competent handelen (30 EC)	Samenwerken in een interdisciplinair team (3 EC)	Verbeterplan: voorbereiding (3 EC)	Verbeterplan: uitvoering (9 EC)	
	TOETSVORM: Presentatie	TOETSVORM: Verslag	TOETSVORM: Verslag	
	Praktijkleren (9 EC)		Praktijkleren (9 EC)	
Persoonlijke professionaliteit (6 EC)	SLB (6 EC)			
	TOETSVORM: Presentatie			

Legenda: de gekleurde stippen in de tabel geven aan bij welk thema de module (het beste) past.

Ontwikkelingsstimulering Begeleiden Speciale zorg Werken in een organisatie Praktijk Reflectie en eigen ontwikkeling

Hogeschool IPABO • Ad PEP • 2026

1.2 Competent handelen: werken aan vaardigheden

In het onderwijsprogramma is sprake van drie doorlopende programmagebieden:

- Kennisbasis;
- Competent handelen;
- Persoonlijke professionaliteit.

De module Praktijkleren valt binnen het programmagebied 'Competent handelen'. Het doel van deze module is het opbouwen van een handelingsrepertoire in de beroepspraktijk. Met andere woorden: *Welke vaardigheden heb je nodig om als Pedagogisch Educatief Professional goed te kunnen functioneren?*

Op je praktijkplek draai je mee in de dagelijkse praktijk en voer je de taken uit die daarbij horen. Hierdoor krijg je een goed beeld van het werk als een PEP'er en werk je (eigenlijk vanzelf) aan het trainen van deze vaardigheden.

We koppelen de vaardigheden in het tweede jaar aan de thema's die centraal staan tijdens de opleiding:

- Stimuleren van ontwikkeling;
- Begeleiden van (groepen) kinderen;
- Bieden van speciale zorg;
- Werken in een organisatie (m.n. samenwerking en communicatie).

Deze thema's komen ook terug in de beoordeling aan het einde van het semester.

1.3 Trainen van vaardigheden

De vaardigheden die behoren tot het handelingsrepertoire van een Pedagogisch Educatief Professional staan beschreven in de zogeheten Body of Knowledge and Skills (BoKS). In bijlage A is de gehele BoKS opgenomen. Bij Praktijkleren werk je aan de onderdelen die je vindt bij de *vaardigheden*.

Om gestructureerd en overzichtelijk aan deze vaardigheden te werken hebben we de verschillende onderdelen van de BoKS verspreid over beide jaren van de Ad PEP-opleiding. In jaar 2 staan de vaardigheden van competenties C, D en E centraal. Deze zijn in bijlage A aangegeven in oranje. **Onderdelen die je nog onvoldoende beheerst of hebt aangetoond in jaar 1 neem je mee naar jaar 2. Aan het einde van de opleiding moet je alle vaardigheden van jaar 1 en alle gekozen vaardigheden van jaar 2 hebben aangetoond.**

In de onderstaande tabel is aangegeven welke onderdelen van de BoKS in welke semesters centraal staan. Ook is daarbij aangegeven welk niveau moet worden aangetoond.

Tabel 2

Overzicht vaardigheden en niveau praktijkleren per semester

		Competentie	Aan te tonen niveau bij praktijkleren
Eerste studiejaar	Semester 1	(A) Oriëntatie op het pedagogisch educatieve veld en (B) Basisrolontwikkeling: pedagogische coach en kindmentor + onderdelen van: (C) Uitgebreide professionaliteit	Student kan zijn handelen in praktijksituaties beschrijven en kan dit koppelen aan enkele theoretische concepten.

	Semester 2	(A) Oriëntatie op het pedagogisch educatieve veld en (B) Basisrolontwikkeling: pedagogische coach en kindmentor + onderdelen van: (C) Uitgebreide professionaliteit	Student kan zijn handelen in praktijksituaties beschrijven, kan verbanden leggen en kan dit koppelen aan enkele theoretische concepten.
Tweede studiejaar	Semester 1	Een keuze uit onderdelen van: (C) Uitgebreide professionaliteit (D) Pedagogisch specialist en (E) Educatief specialist + eventuele onderdelen uit jaar 1	Student kan zijn handelen in praktijksituaties onderbouwen, kan verbanden leggen en kan dit koppelen aan enkele theoretische concepten.
	Semester 2	Een keuze uit onderdelen van: (C) Uitgebreide professionaliteit (D) Pedagogisch specialist en (E) Educatief specialist + eventuele onderdelen uit jaar 1	Student kan zijn handelen in praktijksituaties onderbouwen en verklaren, kan verbanden leggen en kan dit koppelen aan enkele theoretische concepten.

In jaar 2 kies je tien onderdelen om aan te werken, deze onderdelen kunnen zowel uit C, D als E van de BoKS komen. Je baseert je keuze op jouw visie op een goede Pedagogisch Educatief Professional, die inzetbaar is in het brede werkveld, waar je tijdens de slb-bijeenkomsten aan werkt en je eigen toekomstbeeld, het werk dat jij later als PEP zou willen doen. Je overlegt met je praktijkbegeleider en met je docent praktijkleren over de vaardigheden die jij kiest. Het moet haalbaar zijn om de gekozen vaardigheden aan te tonen in de praktijk.

Onderdelen die je nog onvoldoende beheerst of hebt aangetoond uit het eerste jaar komen terug in jaar 2, je hebt dan gelegenheid om deze alsnog aan te tonen. Deze voeg je bij de tien gekozen vaardigheden. Je maakt dus een eigen 'pakket op maat' van vaardigheden waar jij aan wilt gaan werken. Je mag het hele jaar hieraan werken, je hoeft dus niet in semester 4 nieuwe vaardigheden toe te voegen en je hoeft ook niet alle vaardigheden onder D en E aan te tonen. Je mag de onderdelen die niet van toepassing zijn op het feedbackformulier weghalen, zodat het geheel overzichtelijk blijft.

1.4 Uitwerking van vaardigheden semester 3 en 4

De vaardigheden die centraal staan in semester 3 en 4 staan uitgebreider beschreven in bijlage B: het *feedbackformulier praktijk*. Dit formulier is een belangrijk bewijsstuk en laat je door verschillende mensen invullen (inclusief jezelf) tijdens dit semester.

Om de gekozen vaardigheden aan te tonen en (verder) te ontwikkelen zoek je tijdens je werkzaamheden op de praktijkplek naar situaties en activiteiten die hierbij passen. Om een voorbeeld te geven:

Vaardigheid E14.1 is gericht op *(Zelfstandig) Ontwerpen, uitvoeren/ begeleiden en evalueren van educatief aanbod (waaronder spel- en leeractiviteiten) (onder verantwoordelijkheid)*.

De beschrijving in bijlage B luidt als volgt:

De student:

- (her)ontwerpt en bereidt op onderbouwde en planmatige wijze passend aanbod voor om de ontwikkeling van kinderen te ondersteunen en te stimuleren;
- stemt de doelen van het aanbod af op de beginsituatie van de (individuele) kinderen (niveau en kenmerken);
- houdt bij het ontwerp van het aanbod rekening met doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen;
- instrueert en begeleidt (sub)groepen zelfstandig bij de praktische uitvoering van het aanbod;

- speelt tijdens de uitvoering van het aanbod flexibel in op situaties en kansen die zich voordoen;
- evalueert het verloop en het effect van het aanbod en doet passende en onderbouwde suggesties voor alternatief handelen.

Om dit te laten zien werk je bijvoorbeeld aan het aanbieden van spelactiviteiten in je groep, in overleg en afstemming met collega's. Bij het vak 'Didactiek' binnen de afstudeerrichting Educatief specialist krijg je informatie en suggesties aangereikt over een passend aanbod, gericht op de beginsituatie van de kinderen en rekening houdend met doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen. Bij de afstudeerrichting Jonge kind specialist krijg je informatie en suggesties aangereikt over een passend aanbod voor jonge kinderen bij het vak 'Ontwikkeling jonge kind 1' en 'Ontwikkeling jonge kind 2'. Bij de afstudeerrichting Specialist spel en sport zit dit in de vakken 'Begeleiden van spel en sport' en in het vak 'creatief spelen'.

Het vakaanbod van de Hogeschool IPABO ondersteunt je hier heel duidelijk bij het oefenen in deze vaardigheden. Dat is niet bij alle onderdelen van het *feedbackformulier praktijk* het geval. Op je praktijkplek bepaal je in overleg met je praktijkbegeleider welke activiteiten je uitvoert zodat je kunt laten zien dat je de beschreven vaardigheid beheerst of aan de vaardigheid werkt.

In het feedbackformulier staat naast de BoKS-onderdelen waar je aan werkt ook een verwijzing naar de leeruitkomsten. Een leeruitkomst is een beschrijving van wat je moet weten, begrijpen of toepassen aan het eind van de opleiding. Een overzicht van alle leeruitkomsten is te vinden in Bijlage C.

1.5 De praktijkbegeleider

De praktijkbegeleider is je begeleider op je praktijkplek. De praktijkbegeleider is een ervaren beroepskracht op relevant hbo-niveau. Hij moet immers het gewenste Ad-niveau kunnen onderscheiden.

De taken van de praktijkbegeleider zijn:

1. Voorwaarden scheppen binnen de instelling, zodat de student zo gericht mogelijk leerervaringen op kan doen en de student de middelen beschikbaar stellen die hiervoor nodig zijn.
2. Voortgangsgesprekken voeren met de student over de ontwikkeling van de vaardigheden:
 - Wat zijn de vaardigheden die centraal staan dit semester en hoe kan de student deze activiteiten in de praktijk uitvoeren?
 - De praktijkbegeleider geeft feedback op de ondernomen activiteiten van de student: wat heeft de student de afgelopen weken gedaan en hoe ging dat?
3. Twee keer per semester het *feedbackformulier praktijk* (bijlage B) invullen. Er wordt daarbij feedback gegeven over de uitvoering van de werkzaamheden in de praktijk. Dit formulier wordt één keer tussentijds, gedurende het semester ingevuld en één keer enkele weken voor het einde van het semester.

Jij geeft zelf sturing aan deze begeleiding door de regie over je ontwikkeling te houden. Dit houdt in dat jij de 'agenda' bepaalt van de verschillende voortgangsgesprekken. Het initiatief voor de voortgangsgesprekken en de bepaling van de gespreksonderwerpen is dus jouw verantwoordelijkheid.

De begeleiding die wij als Hogeschool IPABO vragen van de praktijkbegeleider is flexibel in te delen. Het begeleiden heeft elementen van coachen, leidinggeven, ondersteunen en stimuleren van het leerproces.

2. De start van praktijkleren

2.1 Eisen aan de praktijkplek

Je praktijkplek is de plaats waar je stage loopt of waar je werkt. Er is een aantal eisen waar je praktijkplek aan moet voldoen:

- Op de praktijkplek heb je genoeg gelegenheid om aan de competenties uit de BoKS te werken;
- Op de praktijkplek zijn kinderen in groepsverband aanwezig in de leeftijd van nul tot veertien jaar.
- Je bent minimaal 16 uur per week werkzaam (betaald of onbetaald) op je praktijkplek;
- Er is een praktijkbegeleider op hbo-niveau die je kan begeleiden (eventueel kan een andere collega de dagelijkse praktijkbegeleider zijn en is er een hbo-begeleider op afstand die je minimaal één keer per maand voldoende feedback kan geven).

2.2 Teken en van de praktijkovereenkomst

De praktijkplekovereenkomst wordt bij voorkeur ondertekend voordat de praktijkperiode start, maar in ieder geval zo snel mogelijk daarna. Je vindt de praktijkplekovereenkomst in bijlage D. Nadat jij en de praktijkplek de overeenkomst hebben ondertekend, laat je deze ook ondertekenen door je docent praktijkleren van Hogeschool IPABO. Vervolgens upload je de volledig ondertekende praktijkplekovereenkomst in OnStage. Je ontvangt hierover verdere informatie van het stagebureau.

2.3 Nulmeting invullen

Het praktijkleren start met een nulmeting: je vult het *feedbackformulier praktijk* (bijlage B) voor jezelf in. Je stelt jezelf daarbij de vraag: welke vaardigheden beheers ik al en welke beheers ik nog niet? Of welke vaardigheden beheers ik gedeeltelijk en kan ik nog verder ontwikkelen? Dat kunnen vaardigheden zijn die je in een eerdere opleiding hebt ontwikkeld of tijdens eerdere werkzaamheden.

Op het *feedbackformulier praktijk* vind je verschillende antwoordcategorieën:

- *In ontwikkeling: wat moet nog verbeterd worden?* Dit wil zeggen dat je nog in ontwikkeling bent op deze vaardigheid. Je laat niet of deels zien wat gevraagd wordt.
- *Op niveau.* Dit wil zeggen dat je deze vaardigheden voldoende beheerst en laat zien in de praktijk.
- *Boven niveau: wat gaat heel goed?* Dit wil zeggen dat je heel goed functioneert in de praktijk op deze vaardigheden.

Het is de bedoeling zoveel mogelijk toelichting in te vullen in de verschillende vakjes. Aan het eind van het formulier kan je algemene opmerkingen kwijt.

De ingevulde nulmeting bespreek je met je praktijkbegeleider. Op basis van dit formulier bepalen jullie samen ontwikkelpunten/ leerdoelen en maken jullie afspraken voor de komende tijd.

2.4 Begeleiding vanuit de Hogeschool IPABO

De docent praktijkleren van de Hogeschool IPABO begeleidt je bij het maken van een plan om de vaardigheden in de praktijk (verder) te ontwikkelen en om de juiste activiteiten op te pakken. De docent praktijkleren zorgt ervoor dat de vaardigheden duidelijk zijn, dat je kunt nagaan hoe je de vaardigheden op je eigen praktijkplek kunt leren en zoekt met jou naar manieren om de mate van beheersing van de vaardigheden te laten zien. In de lessen praktijkleren op de Hogeschool IPABO is gelegenheid om met klasgenoten uit te wisselen hoe zij aan hun vaardigheden werken en op deze manier van elkaar te leren.

2.5 Gesprek praktijkplek – Hogeschool IPABO

In het eerste semester vindt er een online gesprek plaats tussen de student, de praktijkbegeleider en de docent praktijkleren van Hogeschool IPABO. Tijdens het gesprek wordt besproken hoe er binnen de praktijk het beste gewerkt kan worden aan de vaardigheidsontwikkeling.

Daarnaast is er, in overleg met de student, contact mogelijk tussen de docent praktijkleren en de praktijkbegeleider wanneer dat gewenst is.

2.6 Praktijkbegeleidersbijeenkomst

In het eerste semester vindt er een praktijkbegeleidersbijeenkomst plaats voor alle praktijkbegeleiders van de Ad PEP. Hier wordt informatie gegeven over de opleiding en de rol van de praktijkbegeleider. Ook is er ruimte om vragen te stellen en inbreng te geven. De praktijkbegeleidersbijeenkomst vindt plaats op donderdag 1 oktober 2026 van 15.30-17.00 uur.

3. Tijdens het semester

3.1 Werken aan je vaardigheden

Op je praktijkplek voer je zoveel mogelijk de werkzaamheden uit die van je verwacht worden. Dit kan per praktijkplek verschillend worden ingevuld en is grotendeels afhankelijk van de taken die jij vervult.

Je krijgt bij deze opleiding géén 'lijst van opdrachten' voor praktijkleren mee. Wel kan je bij de andere vakken die je deze periode krijgt een aantal opdrachten krijgen die je in de praktijk uitvoert.

Zorg ervoor dat je werkt aan verschillende soorten vaardigheden, dus zowel op het gebied van stimuleren van ontwikkeling, begeleiden van (groepen) kinderen, bieden van speciale zorg aan (groepen) kinderen als aan het samenwerken en communiceren met collega's en ouders.

3.2 Verzamelen van bewijsmaterialen

Tijdens het semester schrijf je casussen en verzamel je bewijsstukken uit de praktijk om je ontwikkeling mee aan te tonen. Je kiest aan het einde van het semester wat je precies in wilt leveren, dit lever je aan als portfolio voor je criterium gericht interview (CGI). Je zorgt dus zelf voor bewijs dat de vaardigheden die centraal staan tijdens het semester zijn geoefend, dat je aan de verschillende thema's hebt gewerkt en dat de mate van beheersing is aangetoond.

Bewijsmaterialen om je ontwikkeling mee aan te tonen zijn bijvoorbeeld:

- Verslag van voortgangsgesprekken met je praktijkbegeleider;
- Uitgevoerde activiteiten;
- Inzichten vanuit vaklessen op de Hogeschool IPABO;
- Gevolgde cursussen en/of trainingen;
- Zelf ingevulde observatieformulieren (inclusief reflectie);
- Analyses van de thuissituatie of gedrag van individuele kinderen;
- Presentatie t.b.v. informatievoorziening/ scholing voor collega's en of ouders/ (mede)opvoeders;
- Draaiboek voor een ouderbijeenkomst;
- Advies aan de leidinggevende over de speel- en leeromgeving, afstemming in het team, scholingsbehoeften etc.;
- Filmpje van een interventie/ activiteit waarin de vaardigheid wordt getoond;
- etc.

3.3 Formatieve beoordeling (halverwege)

Halverwege het semester vindt er een formatieve beoordeling plaats: de praktijkbegeleider vult het *feedbackformulier praktijk* (bijlage B) in en bespreekt dit met jou. Dit kan sturing geven aan je leerproces gedurende het semester en geeft aan waar jouw ontwikkelpunten liggen voor de rest van het semester.

Je laat het *feedbackformulier praktijk* ook door tenminste twee collega's invullen (360 graden feedback), hiermee krijg je een breed beeld van jouw ontwikkeling en de punten/ vaardigheden waar je nog aan kunt werken.

4. Aan het einde van het semester

4.1 Het criteriumgericht interview

Je sluit de module *praktijkleren* elk semester af met een criteriumgericht interview. Een criteriumgericht interview is een gestructureerd mondeling gesprek met de docent praktijkleren (of een andere docent van de Hogeschool IPABO) waarin je jouw ontwikkeling aantoont.

De bewijsmaterialen die jij hebt verzameld gedurende het semester vormen een belangrijk onderdeel van het gesprek. Hiermee laat je zien hoe jij je hebt ontwikkeld m.b.t. ontwikkelingsstimulering van kinderen, begeleiden van (groepen) kinderen, het bieden van speciale zorg en het samenwerken en communiceren binnen de organisatie en de bijbehorende BoKS-vaardigheden. Het is nadrukkelijk geen presentatie, maar een *gesprek* waarin interactie plaatsvindt tussen jou en je assessor.

Aan de hand van een aantal praktijksituaties (casussen) vertel je hoe jij hebt ontwikkeld m.b.t. de verschillende thema's en bijbehorende BoKS-vaardigheden. Wat gebeurde er precies? Welke vaardigheden heb je daarbij ingezet? Hoe heb jij je ontwikkeld, welke acties heb je ondernomen om op een hoger competentieniveau te komen? Heb je feedback gebruikt van je praktijkbegeleider en/of je collega's? Op welke manier? Onderbouw je verhaal met verschillende bronnen en bewijsstukken.

Je kijkt ook vooruit op vaardigheden die het volgende semester centraal staan en waar je aan wilt gaan werken door het benoemen van ontwikkelpunten en concrete leerdoelen. Je hoeft (nog) niet direct alle vaardigheden op *aangeleend* te laten zien, het gesprek is veel meer een moment waarop we samen kijken waar jij nu staat en hoe je je verder kunt ontwikkelen. In semester 4 laat je wel zien dat je alle vaardigheden van beide jaren voldoende beheerst.

De vaardigheden welke *aangeleend* moeten worden in de verschillende semesters bouwen op elkaar voort, hierdoor is het noodzakelijk deze ook in vastgestelde volgorde aan te tonen voordat je verder kunt met de vaardigheden van een volgend semester. Als er veel vaardigheden nog in ontwikkeling zijn, kan in overleg worden besloten tot een verlengde stage. **Om aan het CGI van praktijkleren semester 3 deel te nemen, moeten praktijkleren semester 1 en praktijkleren semester 2 behaald zijn.**

4.2 Portfolio

Ter voorbereiding op het criteriumgericht interview lever je uiterlijk drie werkdagen van tevoren en volgens de toetsplanning de verzamelde bewijsmaterialen in bij je assessor(en). Dit doe je in digitale vorm, via GradeWork. Op basis van dit portfolio zal je assessor(en) je bevragen op de verschillende thema's en vaardigheden en op jouw ontwikkeling in de praktijk. Het portfolio vormt de basis voor de beoordeling.

Je portfolio bevat in elk geval de volgende onderdelen:

- Het *feedbackformulier praktijk*, ingevuld door jezelf aan het begin en aan het einde van het semester (zelfbeoordeling);
- Het *feedbackformulier praktijk*, ingevuld en ondertekend door de praktijkbegeleider, aan het eind van het vorige semester.
- Het *feedbackformulier praktijk*, ingevuld en ondertekend door de praktijkbegeleider, in het midden en aan het einde van het semester;
- Het *feedbackformulier praktijk*, ingevuld en ondertekend door tenminste twee collega's;

- Het ingevulde en ondertekende *formulier gewerkte uren*, waaruit blijkt dat minimaal 16 uur per week in de praktijk is gewerkt/ stage is gelopen;
- Drie á vier uitgewerkte casussen en andere bewijsmaterialen waarin je beschrijft hoe je in de praktijk aan de thema's en/ of de vaardigheden hebt gewerkt.

Het portfolio is dus geen verslag. Het is bedoeld als een verzameling van bewijsmaterialen waardoor het criteriumgericht interview gemakkelijker verloopt (doordat je snel naar situaties en materialen kunt verwijzen).

Het portfolio moet voldoen aan de eisen die aan schriftelijk werk worden gesteld (zie daarvoor de schrijfwijzer van de Hogeschool Ipabo). Let daarbij in elk geval op de volgende punten:

- Er is een voorblad aanwezig, met alle benodigde informatie
- Er is een inhoudsopgave aanwezig, waardoor te zien is welke onderdelen het portfolio bevat
- Er is een inleiding aanwezig, waarin duidelijk wordt uitgelegd wat je praktijkplek is, wat jouw functie/ rol daar precies is en met welke kinderen jij werkt
- Er zijn drie tot vier casussen aanwezig
- De verschillende *Feedbackformulieren praktijk* zijn aanwezig en goed leesbaar (je mag deze opnemen in het portfolio zelf of in de bijlagen plaatsen)
- Het *Formulier opgave gewerkte uren* is aanwezig (je mag deze opnemen in het portfolio zelf of in de bijlagen plaatsen).

De verschillende onderdelen worden hieronder nader toegelicht.

Beschrijving van drie à vier uitgewerkte casussen

Kies een aantal casussen waarmee jij kunt aangeven hoe jij je hebt ontwikkeld gedurende het semester. Beschrijf hierbij bijvoorbeeld een situatie die is voorgevallen of een activiteit die je hebt uitgevoerd op je praktijkplek. In één casus kunnen meerdere thema's en vaardigheden aan bod komen. Je kunt je ontwikkeling op verschillende manieren aantonen, je hebt vrijheid om te kiezen hoe je dat doet. Per casus laat je in ieder geval zien hoe de situatie precies verlopen is, wat jouw handelen in deze situatie was, waarom je het op deze manier hebt gedaan (onderbouwd met theorie) en wat je ervan hebt geleerd. Je maakt een koppeling naar de verschillende thema's waaraan je hebt gewerkt in deze casus. Ook kan je een aantal specifieke vaardigheden benoemen die hierin duidelijk naar voren komen.

Formulier opgave gewerkte uren

Je laat het *Formulier opgave gewerkte uren* (bijlage E) aan het einde van het semester invullen en ondertekenen door je praktijkbegeleider. Dit formulier is onderdeel van je portfolio. Hiermee toon je aan dat je minimaal 16 uur per week op de praktijkplek hebt gewerkt.

Je bent zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan deze voorwaarde en voor de afstemming hiervan met je praktijkplek. Als je bijvoorbeeld veel ziek bent geweest, maak dan zelf een afspraak om de gemiste dagen in te halen. Op sommige praktijkplekken kan je in de vakantie werken, op andere plekken juist niet. **Het minimum aantal uren dat je per semester werkt of stageloopt is 240 uur.**

Formulier praktijkbeoordeling

Je laat het *Feedbackformulier praktijk* (bijlage B) een aantal keer invullen en ondertekenen: door verschillende mensen en op verschillende momenten. Hiermee laat je zien hoe je je hebt ontwikkeld vanuit verschillende perspectieven. Deze ingevulde formulieren vormen een belangrijk onderdeel van je portfolio.

Aan het einde van het semester verzamel je in elk geval de volgende versies van dit formulier:

Begin van het semester:

- *Als nulmeting, ingevuld en ondertekend door jezelf aan het begin van het semester*

Hierin geef je zelf aan op welk punt je stond aan het begin van het semester m.b.t. de vaardigheden die centraal staan. Dit formulier biedt input voor de ontwikkelpunten waar je tijdens het semester mee bezig bent geweest.

Midden van het semester:

- *Als tussentijdse beoordeling, ingevuld en ondertekend door je praktijkbegeleider halverwege het semester*

Hierin geeft je praktijkbegeleider aan hoe jij halverwege het semester functioneert m.b.t. de vaardigheden die centraal staan. Dit formulier biedt input voor vaardigheden waar je nog (extra) aan kunt werken dit semester en geeft sturing voor activiteiten/ ontwikkeling in het laatste deel van het semester. Tijdens het CGI kun je bijvoorbeeld laten zien hoe je ontvangen feedback hebt gebruikt om je verder te ontwikkelen.

Midden of eind van het semester:

- *Als 360 graden-feedbackformulier, ingevuld en ondertekend door twee collega's gedurende en/of aan het einde van het semester*

Hierin geven verschillende collega's aan hoe jij functioneert m.b.t. de vaardigheden die centraal staan. Deze formulieren bieden input voor feedback op je functioneren en de vaardigheden die je nog (verder) kunt ontwikkelen. Tijdens het CGI kun je bijvoorbeeld laten zien hoe je ontvangen feedback hebt gebruikt om je verder te ontwikkelen.

Eind van het semester:

- *Als eindbeoordeling, ingevuld en ondertekend door je praktijkbegeleider aan het einde van het semester*

Hierin geeft je praktijkbegeleider aan hoe jij aan het einde van het semester functioneert m.b.t. de vaardigheden die centraal staan. Dit formulier geeft aan hoe jij op dit moment functioneert in de praktijk. Dat wil niet zeggen dat alle onderdelen al 'aangetoond' moeten zijn. Het geeft input voor het CGI en voor de ontwikkelpunten die je meeneemt naar het volgende semester.

- *Als eindbeoordeling, ingevuld door jezelf aan het einde van het semester*
Hierin geef jij zelf aan hoe je zelf vindt dat je functioneert aan het einde van het semester m.b.t. de vaardigheden die centraal staan. Dit formulier geeft input voor het CGI en voor de ontwikkelpunten die je meeneemt naar het volgende semester.

Vanaf semester 2 voeg je ook altijd het *feedbackformulier praktijk* van het vorige semester toe, ingevuld en ondertekend door je praktijkbegeleider. Op deze manier kan je assessor de doorlopende lijn in jouw ontwikkeling goed zien.

Je vult het portfolio aan met de bewijsmaterialen die jij passend vindt om je ontwikkeling mee te beschrijven en aan te geven hoe jij functioneert m.b.t. de verschillende thema's en vaardigheden die in het semester centraal staan.

De beoordelingscriteria voor het criteriumgericht interview zijn te vinden in bijlage F.

Bijlagen

Bijlage A. Body of Knowledge and Skills (BoKS 0-14 jaar)

Hier vind je het overzicht van alle benodigde kennis, houding en vaardigheden waarover de Pedagogisch Educatief Professional dient te beschikken aan het einde van de studie (BoKS).

In oranje zijn (een aantal) vaardigheden uit onderdelen C, D en E aangegeven, deze staan centraal in jaar 2 van de module Praktijkleren. Zoals in paragraaf 1.3 en 2.3 aangegeven maak je een keuze uit de vaardigheden waar jij aan werkt dit semester. De gemaakte keuze geef je weer in bijlage B. Je bouwt hierbij voort op vaardigheden die in jaar 1 aan bod zijn gekomen.

A. Oriëntatie op het pedagogisch educatieve veld

Kennis	1.1	Theorieën en concepten: - Theorieën over leren en ontwikkelen - Theorieën over opvoeden/ pedagogiek/ pedagogische stromingen
	1.2	Ontwikkeling van kinderen: - Spelontwikkeling - Sociale en emotionele ontwikkeling - Taalontwikkeling - Motorische en fysieke ontwikkeling - Cognitieve ontwikkeling - Creatieve ontwikkeling - Morele ontwikkeling - Identiteitsontwikkeling
	1.3	Neurologische ontwikkeling
	1.4	Interactiemodellen
	1.5	Kennis over brede werkveld en context (kinderopvang, onderwijs en zorg)
Vaardigheden	2.1	Luister- en gespreksvaardigheden
	2.2	Ontwikkelingsgericht begeleiden
	2.3	Analyseren van ontwikkeling van kinderen
	2.4	Herkennen van specifieke behoefte van kinderen en behoefte koppelen aan verschillende ontwikkelingsstadia
	2.5	Toepassen van ontwikkelingsgerichte begeleidingsvaardigheden
	2.6	Creëren, uitvoeren en evalueren van ontwikkelingsgerichte begeleidingstrajecten voor kinderen/jongeren
Houding	3.1	Rolmodel zijn in het werken als T-shaped professional (o.a. op het gebied van samenwerken en communicatie)

B. Basisrolontwikkeling: pedagogisch coach en kindmentor

Kennis	4.1	Ontwikkeling van kinderen; kennis over leergebieden en (doorgaande) ontwikkelings- en leerlijnen m.b.t.: - Spelontwikkeling - Sociale en emotionele ontwikkeling - Taalontwikkeling - Motorische en fysieke ontwikkeling - Cognitieve ontwikkeling;
--------	-----	---

		• Creatieve ontwikkeling • Morele ontwikkeling • Identiteitsontwikkeling • Neurologische ontwikkeling
	4.2	Groepsdynamica
	4.3	Sociologische kennis (netwerken, leefomgeving, sociaaleconomische omstandigheden)
	4.4	Kennis over begeleidings- en coachingstheorieën en -modellen
Vaardigheden	5.1	Opbouwen van een pedagogische relatie met kinderen/ jongeren
	5.2	Communicatieve vaardigheden o.a. luister- en gespreks-/ interactievaardigheden
	5.3	Observeren en analyseren van ontwikkeling van kinderen/ jongeren
	5.4	Ontwerpen van activiteiten gericht op versterking van ontwikkeling van kinderen/ jongeren
	5.5	Formuleren van aanbevelingen voor ontwikkelingsgerichte activiteiten voor een groep kinderen
	5.6	In kaart brengen van een netwerk rondom een individueel kind
	5.7	Begeleidingsvaardigheden
	5.8	Coachingsvaardigheden (t.b.v. pedagogisch handelen)
	5.9	Versterken van partnerschap met o.a. ouders
	5.10	Reflecteren op eigen rol als kind-mentor en/of pedagogisch coach en voorbeeldfunctie/ rolmodel zijn
Houding	6.1	Rolmodel zijn/ voorbeeldfunctie voor medewerkers die kinderen begeleiden

C. Uitgebreide professionaliteit

Kennis	7.1	Concept T-shaped professional
	7.2	Basiskennis over andere disciplines
	7.3	Coaching en begeleiding
Vaardigheden	8.1	Eigen taal- incl. schrijfvaardigheid (3F)
	8.2	Gespreksvaardigheden
	8.3	Samenwerken, werken in een interdisciplinair team
	8.4	Informatievaardigheden en mediawijsheid
	8.5	Presentatievaardigheden
	8.6	Analyseren van eigen beginsituatie (a.d.h.v. competenties, rollen en leerdoelen)
	8.7	Ontvangen en waarderen van feedback en vertalen naar doelen voor persoonlijke ontwikkeling
	8.8	Geven van feedback
	8.9	Reflecteren op en rapporteren over eigen ontwikkeling en (leer)resultaten
	8.10	Zelfsturing
	8.11	Coaching en begeleiding van collega's en medeopvoeders
	8.12	Coachen en begeleiden bij problematische opvoedsituaties

Houding	9.1	Rolmodel zijn in het werken als T-shaped professional (o.a. op gebied van samenwerken en communicatie)
---------	-----	--

D. Specialisatie Pedagogisch Specialist

Kenniss	10.1	Pedagogische stromingen
	10.2	Pedagogische en psychologische kennis
	10.3	Wetgeving
Vaardigheden	11.1	Vertalen van pedagogische visie naar pedagogisch beleid
	11.2	Bewaken, versterken en/of verbeteren van (uitvoering van) pedagogisch beleid
	11.3	Implementeren van nieuw/gewijzigd beleid
	11.4	Communiceren over pedagogische onderwerpen en begeleidingsvraagstukken
	11.5	Aanspreekpunt zijn voor/over pedagogische onderwerpen voor management, professionals, ouders en partners
	11.6	Pedagogische begeleiding bieden aan ouders en professionals
	11.7	Borgen van doorgaande lijn 0-14 jaar
	11.8	Coördineren van processen, procedures, werkwijzen voortvloeiend uit pedagogisch beleid
	11.9	Geven van pedagogische werkbegeleiding
	11.10	Uitwerken van teamdoelen
	11.11	Adviseren van ouders bij enkelvoudige pedagogische vraagstukken
Houding	12.1	Rolmodel zijn in het creëren van een veilig pedagogisch klimaat
	12.2	Rolmodel zijn in goede relatie opbouwen met kinderen en ouders
	12.3	Verbindingsrol vervullen tussen verschillende organisaties (bijv. basisonderwijs en voortgezet onderwijs)
	12.4	Proactief, open houding in communicatie en interactie

E. Specialisatie Educatief Specialist

Kenniss	13.1	Educatieve kennis
	13.2	Didactische kennis
	13.3	Generieke kennisbasis basisonderwijs
	13.4	Leer- en ontwikkelingslijnen van kinderen/jongeren
	13.5	Leef- en belevingswereld van kinderen/jongeren
	13.6	Organisatie en werkwijzen in kinderopvang, onderwijs en zorg
Vaardigheden	14.1	(zelfstandig) Ontwerpen, uitvoeren/begeleiden en evalueren van educatieve taken (waaronder spel- en leeractiviteiten)
	14.2	(zelfstandig) Uitvoeren van ondersteunende taken in onderwijs en leerlingbegeleiding (onder verantwoordelijkheid van leraar)
	14.3	Ondersteunen in onderwijsvoorbereiding
	14.4	Communicatieve vaardigheden
	14.5	Inzichtelijk maken van leef- en belevingswereld en van het ontwikkelingsniveau van kinderen en jongeren
	14.6	Inzichtelijk maken van beginsituatie van individuele of (kleine) groepen kinderen

Houding	14.7	Formuleren van leerdoelen
	14.8	Opbouwen van relaties met kinderen/jongeren
	15.1	Empathisch

Bijlage B. Feedbackformulier praktijk jaar 2

Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional

Naam student:
 Studentnummer:
 Ingevuld door:
 Rol: student/ praktijkbegeleider/ collega
 Functie binnen de organisatie:

Voor de student:

Kies tenminste tien onderdelen om aan te werken dit tweede jaar. Deze mogen uit verschillende onderdelen van de BoKS en de leeruitkomsten komen. Dit vormt je specialisatie. Je mag hier het hele jaar aan werken. De vaardigheden die je niet kiest mag je weghalen uit het formulier. De vaardigheden die in jaar 1 nog niet (voldoende) zijn aangetoond moeten handmatig worden toegevoegd (indien van toepassing), dit kan aan het einde van het formulier.

Let op: aan het einde van jaar 2 moeten alle onderdelen uit jaar 1 én alle gekozen onderdelen uit jaar 2 op niveau zijn aangetoond.

Voor de feedbackgever:

Op dit formulier kan je per onderdeel aangeven hoe de student op dit moment functioneert in de praktijk, indien mogelijk met een toelichting. Per onderdeel zijn één of meerdere passende vaardigheden uit de BoKS en de leeruitkomsten vermeld. De opsomming bij elk onderdeel geeft een indicatie van wat hiermee bedoeld wordt. Deze opsomming mag holistisch worden opgevat en kan per praktijkplek verschillend worden ingevuld.

Thema: stimuleren van de ontwikkeling van kinderen

BoKS/ LU:		In ontwikkeling: Wat moet nog verbeterd worden?	Op niveau	Boven niveau: Wat gaat heel goed?
E14.1 LU2.1 LU2.2 LU2.3	(Zelfstandig) Ontwerpen, uitvoeren/ begeleiden en evalueren van educatief aanbod (waaronder spel- en leeractiviteiten) (onder verantwoordelijkheid): - De student (her)ontwerpt en bereidt op onderbouwde en planmatige wijze passend aanbod voor om de ontwikkeling van kinderen te ondersteunen en te stimuleren; - De student stemt de doelen van het aanbod af op de beginsituatie van de (individuele) kinderen (niveau en kenmerken); - De student instrueert en begeleidt (sub)groepen zelfstandig bij de praktische uitvoering van het aanbod; - De student speelt tijdens de uitvoering van het aanbod flexibel in op situaties en kansen die zich voordoen; - De student evalueert het verloop en het effect van het aanbod en doet passende en onderbouwde suggesties voor alternatief handelen.			
E14.3 LU2.1	Inrichting en voorbereiding van de speel- /leeromgeving: - De student richt de fysieke en/of digitale speel-/leeromgeving zodanig in dat deze bijdraagt aan het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van kinderen; - De student beheert en onderhoudt materialen, middelen, inventaris en/of (praktijk)ruimtes; - De student adviseert over het gebruik van middelen en over de inrichting van de speel-/leeromgeving.			
E14.5 E14.6 LU2.1 LU2.2	Rapporteren over individuele en/of (kleine) groepen kinderen:			

LU2.3	- De student maakt gebruik van observatie-, werk- en/of toetsvormen om de ontwikkeling van de kinderen te volgen; - De student registreert bevindingen over de ontwikkeling van kinderen op objectieve wijze in het door de organisatie gehanteerde kindvolgsysteem; - De student kan vervolgstappen m.b.t. het didactisch handelen bepalen op basis van de verzamelde gegevens; De student bespreekt bevindingen over de ontwikkeling van kinderen met collega's.			
D11.7 LU2.1 LU3.3	Borgen van doorgaande lijn 0-14 jaar: - De student zorgt binnen het ontwikkelde aanbod voor een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn, afgestemd op het (individuele) kind; - De student werkt samen met diverse professionals binnen en buiten de organisatie om de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen te borgen.			

Thema: begeleiden van (groepjes) kinderen

BoKS/ LU:		In ontwikkeling: Wat moet nog verbeterd worden?	Op niveau	Boven niveau: Wat gaat heel goed?
E14.2 LU1.1 LU2.1 LU2.2	(Zelfstandig) Uitvoeren van ondersteunende taken in kinderopvang en/of onderwijs en begeleiding van kinderen (onder verantwoordelijkheid): - De student bereidt mede de dagelijkse activiteiten voor; - De student geeft uitvoering aan handelings- en ondersteuningsplannen; - De student ondersteunt collega's bij het verzorgen van het aanbod.			
E14.8 LU1.1 LU1.2	Opbouwen van een pedagogische relatie met kinderen: - De student bouwt op bewuste en actieve wijze aan een positieve relatie met de verschillende kinderen in de groep; - De student levert een actieve bijdrage aan een veilig pedagogisch klimaat door het begeleiden en stimuleren van sociale vaardigheden bij de kinderen; - De student signaleert pedagogische vraagstukken bij kinderen en stelt deze aan de orde.			

Thema: bieden van speciale zorg

BoKS/ LU:		In ontwikkeling: Wat moet nog verbeterd worden?	Op niveau	Boven niveau: Wat gaat heel goed?
C8.2 D11.5 LU3.3	Aanspreekpunt zijn voor/ over pedagogische onderwerpen voor ouders en professionals: - De student fungeert als aanspreekpunt over pedagogische onderwerpen binnen de organisatorisch eenheid; - De student heeft voldoende sociale en communicatieve vaardigheden voor het overdragen aan kennis en informatie ten behoeve van (in- en externe) deskundigheidsbevordering en in			

	contacten met kinderen, ouders/verzorgers en/of professionals.			
C8.3 D11.6 LU1.1 LU3.3	Pedagogische begeleiding bieden aan ouders/ verzorgers en professionals: - De student biedt, in samenwerking met ouders en professionals, speciale zorg indien de situatie en/of de ontwikkeling van de kinderen daarom vragen; - De student benut de zorgstructuur van de organisatie en de sociale netwerken rondom kinderen; - De student signaleert en adviseert naar de leidinggevende indien een kind meer hulp of ondersteuning nodig heeft dan binnen de organisatie geboden kan worden; - De student schakelt indien nodig externe deskundigen in en maakt afspraken met hen over inhoud en doel van het aanbod.			
C8.12 LU1.1 LU1.2 LU3.3	Coachen en begeleiden bij (problematische) (opvoed)situaties: - De student bouwt een vertrouwensband op met ouders/ opvoeders waarin problemen besproken kunnen worden; - De student zorgt voor een goede opbouw in het coachings- of begeleidingsproces door duidelijke afspraken te maken en verwachtingen te bespreken; - De student stelt in overleg met een pedagogisch coach en/of leidinggevende een (individueel) begeleidingsplan op; - De student begeleidt, ondersteunt en/of coacht ouders/verzorgers bij (problematische) (opvoed)situaties.			

Thema: werken in een organisatie

BoKS/ LU:		In ontwikkeling: Wat moet nog verbeterd worden?	Op niveau	Boven niveau: Wat gaat heel goed?
E11.11 LU3.3	Adviseren van ouders bij eenvoudige pedagogische vraagstukken: - De student informeert de ouders/ verzorgers over de gang van zaken binnen de groep, bijvoorbeeld bij kennismaking, bijzonderheden, brengen/ophalen; - De student draagt zorg voor een goed (periodiek) contact met ouders/ verzorgers en informeert naar specifieke aandachtspunten (dagritme, voeding e.d.) en bijzonderheden van de op te vangen kinderen, ook bijvoorbeeld in de vorm van ouderavonden of tien-minuten gesprekken.			
C8.5 D11.4 LU1.3 LU3.3	Communiceren over en presenteren van pedagogische onderwerpen en begeleidingsvraagstukken: - De student heeft voldoende mondelinge en schriftelijke vaardigheden voor het overdragen van kennis en informatie en het opstellen van beleid- en coachingsplannen; - De student geeft voorlichting, informatie en advies aan in- en externe belanghebbenden door middel van mondelinge voorlichting, bijeenkomsten, specifieke activiteiten en/of publicaties			

	omtrent programma's, methoden en instrumenten.			
E14.4 LU3.3	Communicatieve vaardigheden: • neemt deel aan werkgroepen, draagt ideeën aan en/of doet verbetervoorstellen voor de aanpak/ uitvoering. • onderhoudt contacten met verschillende betrokkenen, zowel binnen als buiten de organisatie; • kan reflecteren op het eigen functioneren in een (interdisciplinair) team en doet onderbouwde suggesties voor alternatief handelen (indien nodig).			
D11.1 LU1.3	Vertalen van pedagogische visie naar pedagogisch beleid: • De student vertaalt de pedagogische visie naar inrichting van onderwijs en/of kinderopvang; • De student vertaalt de pedagogische visie naar pedagogisch beleid; • De student levert een actieve bijdrage aan het opstellen en/of bijwerken van het pedagogisch beleid van de organisatie.			
D11.2 D11.3 D11.8 LU1.3	Bewaken, versterken en/of verbeteren van uitvoering van pedagogisch beleid: • De student heeft kennis van de organisatorische en algemeen pedagogische beleidskaders; • De student bewaakt op actieve wijze de pedagogische doelen van de organisatie en het kwaliteitsniveau van het pedagogisch beleid binnen de organisatie; • De student kan processen, procedures en werkwijzen voortvloeiend uit (nieuw) pedagogisch beleid coördineren, uitvoeren en de continuïteit hiervan bewaken; • De student vertaalt (nieuw/ gewijzigd) pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten en levert een bijdrage aan de implementatie hiervan; • De student onderbouwt het eigen pedagogisch handelen op basis van het pedagogisch beleid van de organisatie.			
C8.8 C8.11 D11.9 LU3.3	Coaching en begeleiding van collega's: • De student signaleert hiaten/ knelpunten in kennis, vaardigheden en houding bij collega's en coacht hen waar nodig, gevraagd en ongevraagd, bij het verrichten van specifieke werkzaamheden en aangelegenheden op de groep; • De student geeft pedagogische werkbegeleiding en draagt specifieke kennis en vaardigheden over aan collega's. • De student kan een rol innemen binnen de organisatie als meewerkend coach en collega op de groep.			
D11.10 E14.7 LU1.3 LU4.1	Opbrengstgericht werken, uitwerken van teamdoelen: • De student signaleert knelpunten binnen de organisatie en komt met passende verbetervoorstellen;			

	- De student past een systematische, opbrengstgerichte werkwijze toe om verbeteringen op de groep te realiseren; - De student werkt (team)doelen op haalbare en praktische wijze uit; - De student werkt op doelgerichte wijze aan het uitvoeren van een verbetertraject.			
C8.6 C8.9 LU3.1	Reflecteren op de eigen ontwikkeling en (leer)resultaten: - De student analyseert en onderbouwt de eigen beginsituatie; - De student reflecteert op de eigen ontwikkeling en behaalde (leer)resultaten en kan benoemen wat het persoonlijk aandeel in een betekenisvolle situatie is geweest; - De student rapporteert over de eigen ontwikkeling en behaalde (leer)resultaten en doet onderbouwde suggesties voor alternatief handelen (indien nodig).			
C8.7 C8.10 LU3.1	Sturen van persoonlijke ontwikkeling: - De student vraagt op actieve wijze om feedback in collegiaal overleg en/of intervisie; - De student legt zijn reflectie systematisch vast; - De student gebruikt ontvangen feedback in het eigen leerproces; - De student stuurt de eigen ontwikkeling op actieve wijze.			

Vaardigheden meegenomen uit jaar 1:

BoKS/ LU:	In ontwikkeling: Wat moet nog verbeterd worden?	Op niveau	Boven niveau: Wat gaat heel goed?
Ruimte voor algemene toelichting:			
Datum:	Handtekening (verplicht):		

Bijlage C. Leeruitkomsten Ad PEP

Overzicht van leeruitkomsten Ad PEP			
1. Pedagogisch handelen	2. Didactisch handelen	3. Brede professionele identiteit	4. Onderzoekend handelen
1.1 Ontwikkelkansen	2.1 Aanbod ontwerpen	3.1 Professionele ontwikkeling	4.1 Onderzoekend handelen
1.2 Pedagogisch klimaat	2.2 Aanbod uitvoeren	3.2 Beroepsidentiteit expliciteren	
1.3 Pedagogisch beleid	2.3 Aanbod evalueren	3.3 (interdisciplinair) Samenwerken	

Leeruitkomst 1. Pedagogisch handelen
1.1 Ontwikkelkansen
Je bouwt, onder gedeelde verantwoordelijkheid, op onderbouwde wijze en vanuit een holistische blik aan het creëren van optimale ontwikkelkansen voor elk kind, om zo een positieve bijdrage te leveren aan hun algehele ontwikkeling. Dit doe je door een pedagogische relatie op te bouwen met alle kinderen, waarbij je gebruikmaakt van interactie- en begeleidingsvaardigheden. Je observeert en analyseert verschillende ontwikkelingsgebieden en de leefomgeving van de kinderen en signaleert op basis hiervan vraagstukken. Door middel van jouw pedagogisch handelen, aangepast op de specifieke behoeften van de kinderen, stimuleer je de ontwikkeling van de kinderen. Je bent in staat jouw eigen handelen te onderbouwen, te reflecteren op de effecten en op basis daarvan met onderbouwde suggesties voor alternatief handelen te komen. Je biedt daarbij, in samenwerking met collega's en ouders, speciale zorg indien de situatie en/of de ontwikkeling van de kinderen daarom vragen en benut hierbij de zorgstructuur van de organisatie en de sociale netwerken rondom deze kinderen.
1.2 Pedagogisch klimaat
Je bouwt, onder gedeelde verantwoordelijkheid, in samenwerking met professionals en andere betrokkenen op doelgerichte wijze en onderbouwde wijze aan een sociaal veilig pedagogisch leef – en leerklimaat in de groep, om kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen. Dit doe je door passende activiteiten te ontwerpen en uit te voeren en gerichte handelingen in te zetten om te werken aan de dynamiek binnen de groep. Daarbij bevorder je sociaal gewenst gedrag en pak je grensoverschrijdend gedrag aan. Je zorgt ervoor dat ieder kind zich gewaardeerd voelt binnen de groep, door een inclusieve benadering te hanteren, waarbij je je handelen afstemt op de diversiteit binnen de groep. Je bent in staat jouw eigen handelen te onderbouwen, te reflecteren op de effecten en op basis daarvan met onderbouwde suggesties voor alternatief handelen te komen.
1.3 Pedagogisch beleid
Je werkt, in samenwerking met professionals en andere betrokkenen, op doelgerichte en onderbouwde wijze aan het bewaken, versterken en/of verbeteren van (de uitvoering van) pedagogisch beleid, om zo bij te dragen aan het uitvoeren van de pedagogische visie van je organisatie. Daarbij onderzoek je verschillende pedagogische visies en theorieën, die je vergelijkt met de pedagogische visie, het pedagogische beleid en/of pedagogische doelen van je eigen organisatie. Je vertaalt de visie, het beleid en/of de doelen op praktische wijze binnen de organisatie om deze (beter) te implementeren. Je bent in staat om op basis hiervan je eigen pedagogisch handelen te onderbouwen en, indien nodig, met suggesties voor alternatief handelen te komen.

Leeruitkomst 2. Didactisch handelen
2.1 Aanbod ontwerpen Je (her)ontwerpt en bereidt, onder gedeelde verantwoordelijkheid, op onderbouwde en planmatige wijze passend aanbod voor, om zo de ontwikkeling van kinderen te ondersteunen en te stimuleren. Daarbij stem je de doelen van je aanbod af op de beginsituatie van de (individuele) kinderen (niveau en kenmerken). Hierbij maak je gebruik van verschillende (vak)didactische principes, methodieken, instructiemodellen en middelen. Je bent in staat om op onderbouwde wijze je (vak)didactisch handelen aan te passen aan de behoeften en de leef- en belevingswereld van de kinderen. Je houdt hierbij rekening met doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen. Je richt de fysieke en/of digitale (speel/leer)omgeving op zo'n manier in dat deze bijdraagt aan het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van de kinderen.
2.2 Aanbod uitvoeren Je voert, onder gedeelde verantwoordelijkheid, op onderbouwde en planmatige wijze aanbod uit, om zo de ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen en te stimuleren. Daarbij hanteer je een adequate organisatie, zodat je een zo optimaal mogelijk leer- en ontwikkelingsklimaat creëert voor de kinderen. Je stemt jouw didactisch handelen af op de gestelde doelen, specifieke talenten en (individuele) behoeften van de kinderen, om hen te motiveren en activeren betrokken mee te doen. Daarbij ben je in staat om tijdens de uitvoering flexibel in te spelen op situaties en kansen die zich voordoen.
2.1 Aanbod evalueren Je evalueert op methodische wijze, onder gedeelde verantwoordelijkheid, doelgericht in hoeverre de doelen van het passend aanbod zijn bereikt, om zo te bepalen hoe kinderen zich hierop in de toekomst verder kunnen ontwikkelen. Daarbij maak je gebruik van voortgangsinformatie om de ontwikkeling van de kinderen te volgen en registreren. Je sluit aan bij de werkwijzen die gehanteerd worden binnen jouw organisatie. Je zet evaluatie en feedback in tijdens de uitvoering van passend aanbod, om jezelf en de kinderen meer inzicht te geven in het leer- en ontwikkelproces en zo de volgende ontwikkelstap te kunnen bepalen. Je gebruikt de verzamelde gegevens om op een duidelijke manier te communiceren met andere betrokkenen over de ontwikkeling van de kinderen en om het passend aanbod en je eigen didactisch handelen te verbeteren.

Leeruitkomst 3. Brede professionele identiteit
3.1 Professionele ontwikkeling Je neemt, met begeleiding waar nodig, de leiding over jouw eigen professionalisering met behulp van reflectief leren, om jezelf zo op doelgerichte wijze te ontwikkelen in jouw professionele handelen. Daarbij reflecteer je kritisch op onderbouwde en planmatige wijze op jouw professionele handelen en kwaliteiten in de dagelijkse praktijk. Je maakt hierbij gebruik van feedback, overleg en/of intervisie van en met professionals. Je bent in staat om meetbare persoonlijke leerdoelen op te stellen. Vervolgens reflecteer je zelfstandig op de voortgang op je leerdoelen en pas je deze indien nodig aan.
3.2 Beroepsidentiteit expliciteren Je verwoordt op onderbouwde wijze jouw visie op de rol als PEP in het brede werkveld, om zo een bijdrage te leveren aan het expliciteren van jouw beroepsidentiteit als Pedagogisch Educatief Professional. Hierbij maak je gebruik van jouw kennis over het brede werkveld waarin je kunt werken als PEP en beschrijf je je ontwikkeling tot T-shaped professional. Om jouw visie te onderbouwen onderzoek je normen, waarden, drijfveren en overtuigingen en de effecten daarvan op je professionele handelen. Je bespreekt dilemma's uit de praktijk met professionals, om zo vanuit verschillende perspectieven naar situaties te kijken. Je bent in staat om te verantwoorden welke keuzes je maakt om je ontwikkeling passend bij eigen behoeftes te sturen.

3.3 (Interdisciplinair) samenwerken

Je werkt op professionele wijze samen met alle betrokkenen, om zo een actieve bijdrage te leveren aan ontwikkelingen op kind-, groeps-, en organisatieniveau. Daarbij neem je actief deel aan verschillende vormen van (interdisciplinair) overleg en samenwerking binnen en/of buiten de organisatie. Je levert een onderbouwde en constructieve bijdrage aan verbeteringen binnen de organisatie. Je bent in staat om op doelgerichte en professionele wijze te communiceren, volgens morele en beroepsethische normen.

Leeruitkomst 4. Onderzoekend handelen

4.1 Onderzoekend handelen

Je onderzoekt in samenwerking en afstemming met professionals met behulp van een onderzoekscyclus een vraagstuk uit je eigen praktijk, om zo tot onderbouwde alternatieven te komen om je praktijk te verbeteren en om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van je praktijkplek. Je ontwikkelt je onderzoekende houding door vanuit een kritische onderzoekende houding. Dit doe je door vanuit een kritische, nieuwsgierige en open houding een vraagstuk te signaleren in je eigen praktijk. Je verzamelt op systematische en navolgbare wijze relevante informatie over het vraagstuk. Op basis van deze informatie beantwoord je de onderzoeksvragen, om zo tot een onderbouwde oplossingsrichting te komen. Je voert de gekozen oplossingsrichting uit, evalueert hoe de uitvoering is verlopen met collega's en benoemt adviezen met betrekking tot implementatie en borging. Je rapporteert de resultaten op overzichtelijke wijze en presenteert deze aan professionals op de eigen praktijkplek.

Bijlage D. Praktijkplekovereenkomst

Praktijkplekovereenkomst Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP)

Onderstaande partijen komen door ondertekening overeen dat de student de mogelijkheid krijgt om de competentiegebieden van de Ad PEP-opleiding te ontwikkelen in genoemde instelling, daarbij mag rekenen op begeleiding op hbo-niveau en minimaal 16 uur per week in de praktijk werkzaam is (onbetaald/ betaald).

De praktijkplek is goedgekeurd door de docent praktijkleren van Hogeschool Ipabo.

Gegevens student:

Naam: _____
Studentnummer: _____
Klas: _____
Adres/postcode/woonplaats: _____
E-mailadres Ipabo: _____
E-mailadres privé: _____

Gegevens praktijkplek:

Naam hoofdorganisatie: _____
Inschrijfnummer KvK/Brin: _____
Naam praktijklocatie: _____
Adres praktijklocatie: _____
Postcode en plaats
praktijklocatie: _____
Telefoonnummer: _____
E-mailadres: _____
Startdatum: _____ Einddatum: _____

Gegevens praktijkbegeleider:

Naam: _____
Functie: _____
Genoten opleiding
(minimaal hbo-
niveau): _____
E-mailadres: _____
Telefoonnummer: _____

Ondertekening:

Student

Praktijkbegeleider

Docent praktijkleren

Datum:

Datum:

Datum:

Naam:

Naam:

Naam:

Handtekening:

Handtekening:

Handtekening:

Bijlage E. Opgave gewerkte uren Ad PEP

Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional

In te vullen door student:

Naam student :
 Studentnummer :
 Klas :
 Periode : semester 1 (augustus t/m januari) / semester 2 (februari t/m juli)*

In te vullen door werkgever:

Organisatie :
 Adres :
 Postcode + plaats :
 Telefoonnummer :

Ondergetekende(naam directeur/ leidinggevende) verklaart
 dat (naam werknemer) in de bovengenoemde periode
 gedurende uur per week betaald/onbetaald * werkzaam is geweest bij genoemde
 organisatie
 in de functie van:

Gegevens directeur/ leidinggevende:

Naam:

Functie:

Datum:

Handtekening:

Bijlage F. Beoordeling Praktijkleren jaar 2 semester 1

Uit: Studiegids jaar 2 semester 1

Toetsvorm	
Een criteriumgericht interview (CGI) met een assessor vanuit Hogeschool IPABO.	
Ter voorbereiding lever je een portfolio aan. Dit portfolio bevat verschillende casussen en andere bewijsmaterialen van je ontwikkeling. Denk hierbij aan: uitgevoerde activiteiten, inzichten uit vakken, gevolgde cursussen, feedbackformulieren. Met de casuïstiek en bewijsmaterialen toon je aan hoe je je hebt ontwikkeld op de bijbehorende BoKS-vaardigheden. Dit portfolio vormt daarmee de leidraad voor het gesprek.	
Voorwaardelijke criteria	
- De student vertoont tijdens alle onderdelen van de studie een actieve, constructieve en collegiale houding. - Het portfolio voldoet aan de eisen zoals geformuleerd in de schrijfwijzer van Hogeschool IPABO. - Het voorgaande CGI (praktijkleren semester 2) is behaald. - Het portfolio bevat de volgende onderdelen: - Het <i>feedbackformulier praktijk</i>, ingevuld door jezelf aan het begin en aan het einde van het semester (zelfbeoordeling); - Het <i>feedbackformulier praktijk</i>, ingevuld en ondertekend door de praktijkbegeleider, aan het eind van het <u>vorige</u> semester. - Het <i>feedbackformulier praktijk</i>, ingevuld en ondertekend door de praktijkbegeleider, in het midden en aan het einde van het semester; - Het <i>feedbackformulier praktijk</i>, ingevuld en ondertekend door tenminste twee collega's; - Het ingevulde en ondertekende <i>formulier gewerkte uren</i>, waaruit blijkt dat minimaal 16 uur per week in de praktijk is gewerkt/ stage is gelopen; - Drie á vier uitgewerkte casussen en andere bewijsmaterialen waarin je beschrijft hoe je in de praktijk aan de thema's en/ of de vaardigheden hebt gewerkt.	
Beoordelingscriteria	
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van het portfolio op welke manier hij zich tijdens het praktijkleren heeft ontwikkeld m.b.t. ontwikkelingsstimulering van kinderen en bijbehorende BoKS-vaardigheden.
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van het portfolio op welke manier hij zich tijdens het praktijkleren heeft ontwikkeld m.b.t. begeleiden van kinderen en bijbehorende BoKS- vaardigheden.
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van het portfolio op welke manier hij zich tijdens het praktijkleren heeft ontwikkeld m.b.t. het bieden van speciale zorg aan kinderen en bijbehorende BoKS-vaardigheden.
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van het portfolio op welke manier hij zich tijdens het praktijkleren heeft ontwikkeld m.b.t. samenwerken en communiceren binnen een organisatie en bijbehorende BoKS-vaardigheden.
3.1 (V)	De student motiveert hoe de tien gekozen onderdelen van het feedbackformulier sturing geven aan zijn ontwikkeling tot PEP.
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van de opgestelde leerdoelen en ontvangen feedback hoe hij zich heeft ontwikkeld gedurende het semester.
3.1 (V)	De student beargumenteert aan de hand van de verzamelde feedbackformulieren aan welke drie concrete leerdoelen hij gaat werken op de praktijkplek.

Beoordeling van de toets

De mate waarin de geformuleerde leerdoelen behaald zijn wordt beoordeeld als:

- Onvoldoende (0 punten);
- Voldoende (1 punt) of
- Hoogwaardig (2 punten).

Voldoende (1 punt):

De student behaalt het geformuleerde leerdoel op voldoende niveau. Dat kan op de volgende manieren:

- De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald;
 - waarbij de student op hoofdlijnen juist redeneert;
 - en de student kan hoofd- en bijzaken in zijn verhaal onderscheiden.
- De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel;
 - het werk van de student is op herkenbare wijze uitgewerkt.
- De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald;
 - de student laat zien dat hij de literatuur beheerst;
 - de student laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen.
- De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen;
 - de student maakt gebruik van elementen uit een reflectiemethode;
 - de student gebruikt feedback ten behoeve van zijn ontwikkeling tot pedagogisch educatief professional.

Hoogwaardig niveau (2 punten):

De student behaalt het geformuleerde leerdoel op hoogwaardig niveau. Dat kan op de volgende manieren:

- De student onderbouwt en maakt op een navolgbare wijze inzichtelijk dat het leerdoel is behaald;
 - waarbij de redeneringen van de student volledig en uitputtend zijn;
 - en waarbij de student bij de kern van het verhaal blijft en relevante informatie geeft (scherp en to the point).
- De student betreft in de uitwerking van zijn opdracht al de geformuleerde aspecten in het leerdoel;
 - de student is hierbij inhoudelijk creatief, origineel en/of innovatief.
- De student betreft op de juiste wijze bronnen om te verantwoorden dat het leerdoel is behaald;
 - de student betreft in de uitwerking van de opdracht hoogwaardige literatuur;
 - de student gaat kritisch om met (theoretische) bronnen.
- De student reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen op basis van de leerdoelen;
 - de student koppelt zijn handelen aan een dieper leren (reflectie op dieper niveau);
 - de student zoekt actief naar feedback en analyseert daarmee zijn ontwikkeling tot pedagogisch educatief professional.

* De complexiteit van wat een student moet kunnen, neemt over de jaren toe. Dit blijkt uit het beheersingsniveau van de leerdoelen. De criteria voor voldoende en hoogwaardig niveau blijven gelijk.